

Linguarum Silva

Tom 2

NR 3102

Linguarum Silva

Tom 2

Słowo –
znaczenie –
relacja w języku i w tekście

pod redakcją Barbary Mitrengi

Redaktor serii: Językoznawstwo Polonistyczne
BOŻENA WITOSZ

Recenzenci

MAREK CYBULSKI

EWA MALINOWSKA

RADOŚLAW PAWELEC

PIOTR WIERZCHOŃ

Publikacja została sfinansowana ze środków Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego przyznanych w ramach dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych i zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, w wewnętrznym trybie konkursowym w 2012 roku.

Projekt został zrealizowany w Instytucie Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library

www.cceol.com

Spis treści

Od redakcji	9
-----------------------	---

Słowo – znaczenie – relacja w języku

KAROLINA LISZYK-KUBINA: Czasowniki momentalne jako komponenty werbalne konstrukcji wyrażających fazę	15
ALEKSANDRA DOMOGAŁA: Rzecz o „słowie” w świecie ludzi i zwierząt (na przykładzie odzwierzęcych czasowników mówienia)	31
ANNA PROCHWICZ: Jak mówimy o śpiewaniu? Metafory synestezyjne jako element językowego obrazu śpiewu ludzkiego w polszczyźnie	55
BARBARA PUKALSKA: „Złapać bakcyła”, czyli o ewolucji znaczeń niektórych wyrazów z leksyki medycznej i potocznej	71
BEATA KISZKA: Słowna wędrówka z <i>biegunem</i> , <i>ceklownikiem</i> i <i>wagusem</i> ... – w poszukiwaniu zaginionych synonimów leksemu <i>włóczęga</i>	91

Słowo – znaczenie – relacja w tekście

BERNADETTA CIESEK: Semantyczny obraz POLSKI, POLAKA i POLSKOŚCI w dyskursie prawniczym	109
BEATA DUDA: Wizerunek współczesnego humanisty w dyskursie prasowym i społecznym	123
EWA FICEK: Rada a/i porada w przestrzeni komunikacyjnej. Pytania i postulaty badawcze	143
MAGDALENA ŚLAWSKA: O relacjach międzygatunkowych w prasie	161
BEATA STEFANIAK-MAŚLANKA: Kołysanka jako komunikat o świecie (na przykładzie kołysanek użytkowych i poetyckich o tematyce społecznej)	175
ANNA GOSTOMSKA: Rozmowa człowieka ze Śmiercią – motyw, temat, topos?	199

Varia

TOMASZ NOWAK: Fenomenologia lingwistyczna, czyli o „chmurce filozofii w kropli lingwistyki” (na marginesie książki A. Bogusławskiego pt. <i>A Study in the Linguistics-Philosophy Interface</i>)	215
EWELINA ŁADZIAK: Humanizm zawarty w pojęciach (po lekturze książki <i>Humanizm w języku polskim. Wartości humanistyczne w polskiej leksyce i refleksji o języku</i> pod redakcją Aleksandry Janowskiej, Magdaleny Pastuchowej i Radosława Pawelca)	225
MAGDALENA WOJTYKA: Sprawozdanie z V konferencji naukowej studentów, doktorantów i młodych doktorów <i>Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii</i> , Katowice, 6–7 listopada 2012	231
MARCIN MACIOŁEK: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej <i>Adaptacje</i> , Katowice, 3–4 grudnia 2012	237
BARBARA MITRENGA: Sprawozdanie z sympozjum naukowego <i>Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej</i> , Katowice, 14–15 grudnia 2012	241
Noty o Autorach	247

Table of contents

From the Editors	9
----------------------------	---

Word – Meaning – Relation in Language

KAROLINA LISZYK-KUBINA: Immediate verbs as verbal components of constructions expressing a phase	15
ALEKSANDRA DOMOGAŁA: On the “word” in the world of people and animals (on the example of zoonotic verbs of speaking)	31
ANNA PROCHWICZ: How do we speak about singing? Synesthetic metaphors as an element of a linguistic representation of singing in Polish	55
BARBARA PUKALSKA: “Catch a Bug”, or on the evolution of meanings of some words from medical and colloquial lexis	71
BEATA KISZKA: A verbal journey with <i>biegun</i> (<i>expeditor</i>), <i>ceklownik</i> (<i>noctambulist</i>) and <i>wagus</i> (<i>vagus</i>)... – in search of the lost synonyms of the lexeme <i>włóczęga</i> (<i>vagrant</i>)	91

Word – Meaning – Relation in Text

BERNADETTA CIESEK: A semantic image of POLAND, a POLE and POLISHNESS in the right-wing discourse	109
BEATA DUDA: An image of a modern humanist in the press and social discourse	123
EWA FICEK: Advice and counseling in the communicative space. Research questions and postulates	143
MAGDALENA ŚLAWSKA: On inter-genre relationships in the press	161
BEATA STEFANIAK-MAŚLANKA: A lullaby as a message about the world (on the example of functional and poetic lullabies on social issues)	175
ANNA GOSTOMSKA: A conversation of man with Death – a motif, topic, topos?	199

Varia

TOMASZ NOWAK: Linguistic phenomenology, or on “a whole cloud of philosophy condensed into a drop of linguistics” (on the margin of A. Bogusławski’s book <i>A Study in the Linguistics-Philosophy Interface</i>)	215
EWELINA ŁADZIAK: Humanism contained in notions (after reading <i>Humanizm w języku polskim. Wartości humanistyczne w polskiej leksyce i refleksji o języku</i> , edited by Aleksandra Janowska, Magdalena Pastuchowa and Radosław Pawelec)	225
MAGDALENA WOJTYKA: A report from the 5th research conference for students, PhD candidates and young PhD holders <i>Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii</i> , Katowice, 6–7 November 2012	231
MARCIN MACIOŁEK: A report from the all-Polish research conference <i>Adaptacje</i> , Katowice, 3–4 December 2012	237
BARBARA MITRENGA: A report from the research symposium <i>Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej</i> , Katowice, 14–15 December 2012	241
Notes on the Authors	247

Od redakcji

„Linguarum Silva” to wydawnictwo ciągle ukazujące się od 2012 roku pod patronatem Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w którym publikowane są artykuły młodych naukowców i doktorantów kierunków humanistycznych (zwłaszcza językoznawczych) z katowickiej uczelni oraz z innych ośrodków naukowych w Polsce. „Linguarum Silva” jest tomem recenzowanym, w którym prezentowane teksty – choć różnorodne tematycznie i metodologicznie – podejmują refleksję nad zaproponowanymi w podtytule tomu pojęciami na płaszczyźnie językowej i tekstowej.

Oddany do rąk Czytelnika drugi tom „Linguarum Silva” zatytułowany *Słowo – znaczenie – relacja w języku i w tekście* zawiera jedenaście artykułów zgrupowanych w dwóch częściach, całość dopełniają *Varia*. W części pierwszej (*Słowo – znaczenie – relacja w języku*) znalazły się artykuły poświęcone rozważaniom z zakresu semantyki i leksyki współczesnej oraz historycznej, natomiast w części drugiej (*Słowo – znaczenie – relacja w tekście*) – artykuły oparte na analizie tekstów i wypowiedzi charakteryzujących dyskursy prawnicowy, prasowy i społeczny w Polsce oraz podejmujące szeroko rozumianą tematykę gatunków. Część *Varia* zawiera omówienia dwóch książek: *A Study in the Linguistics-Philosophy Interface* Andrzeja Bogusławskiego oraz *Humanizm w języku polskim. Wartości humanistyczne w polskiej leksyce i refleksji o języku* pod redakcją Aleksandry Janowskiej, Magdaleny Pastuchowej i Radosława Pawelca, oraz sprawozdania z trzech ważnych wydarzeń naukowych, które odbyły się w 2012 roku na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego. Autorzy tekstów to głównie doktorzy i doktoranci Instytutu Języka Polskiego katowickiej uczelni, ale są wśród nich także młodzi naukowcy reprezentujący inne jednostki Uniwersytetu Śląskiego oraz doktorantka z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Artykuły, mimo że opierają się na różnorodnym materiale badawczym, dotyczą synchronii i diachronii w języku, odwołują się do różnych meto-

dologii, metod i teorii językoznawczych oraz genologicznych, reprezentują indywidualny styl naukowy poszczególnych autorów, w sposób jednoznaczny odwołują się do zaproponowanych w podtytule tomu pojęć: *słowo, znaczenie, relacja*. Mowa w nich m.in. o słowie dziś i w przeszłości; słowie i jego znaczeniu podstawowym i wtórnym (przenośnym, potocznym); o nacechowaniu aksjologicznym słowa; słowie jako składniku konstrukcji, zdania, wypowiedzi, dyskursu; znaczeniu wybranych gatunków w przestrzeni komunikacyjnej, relacjach międzygatunkowych, relacjach między kanonicznymi i niekanonicznymi aktualizacjami gatunków, relacjach między terminami *temat, motyw, topos*.

Tom otwierają trzy zróżnicowane pod względem metodologicznym i materiałowym artykuły z zakresu językoznawstwa synchronicznego. Karolina Lisczyk-Kubina poddała analizie funkcjonujące w polszczyźnie językowe wykładniki fazowości, a dokładniej – analizy werbo-nominalne (AWN) z czasownikami momentalnymi. Autorka skoncentrowała się na analizie konstrukcji wyrażających momentalną inicjalność (np. *buchnąć płaczem*) i finalność (np. *prysły marzenia*). Wymienione zbiory AWN zostały scharakteryzowane pod względem przysługujących im parametrów semantycznych oraz typu konstrukcji. W końcowej części artykułu Autorka przedstawiła metafory konceptualne, świadczące o sposobach konceptualizacji początku i końca akcji za pomocą przedstawionych w artykule AWN. Kolejny tekst, autorstwa Aleksandry Domogały, również poświęcony został analizie wybranej klasy czasowników, w tym przypadku są nimi wtórne czasowniki mówienia (*verba dicendi*) pochodzące od nazw głosów zwierząt, które nazwano w artykule „odzwierzęcymi czasownikami mówienia”. Analizę dwudziestu wybranych leksemów (m.in. *ćwierkać, gdakać i gęgać*) Autorka przeprowadziła z wykorzystaniem narzędzi wypracowanych na gruncie semantyki strukturalnej (teorii składników i metody pól leksykalnych). Pierwsza część pracy obejmuje szczegółową analizę składnikową paradygmatyczną i analizę składnikową syntagmatyczną poddanych obserwacji czasowników. W kolejnym artykule Anna Prochwicz podjęła rozważania na temat językowego obrazu śpiewu w polszczyźnie na podstawie analizy utrwalonych w języku metafor o charakterze synestezyjnym, ukazujących – jak zauważyła Autorka – „łożoność semantyczną leksyki związanej z muzyką wokalną”. W artykule omówiono metafory synestezyjne opierające się na wrażeniach wzrokowych (np. *złoty alt, barwny głos*), dotykowych (np. *miękki mezzosopran, aksamitny baryton*) i smakowych (np. *słodki głos, soczysty baryton*). Pod względem przyjętej metodologii artykuł wpisuje się w obręb językoznawstwa kognitywnego.

Kolejne dwa artykuły reprezentują językoznawstwo diachroniczne. Barbara Pukalska podjęła badania dotyczące zmian semantycznych wybranych leksemów funkcjonujących w leksyce medycznej i potocznej (m.in. *gangrena, cholera i kretynizm*). Autorka przedstawiła i porównała

znaczenie medyczne i potoczne (także przenośne) analizowanych leksemów w ujęciu historycznym. Zwróciła uwagę, że ich znaczenia medyczne odnoszą się zarówno do funkcjonowania ciała, jak i umysłu, natomiast znaczenia potoczne – do sfery myśli, psychiki, intelektu i moralności. Zauważyła ponadto, że nacechowanie emocjonalne wymienionych leksemów w znaczeniu potocznym, poza nielicznymi wyjątkami, jest negatywne. Tekst autorstwa Beaty Kiszki jest, jak zaznaczyła Autorka w tytule artykułu, „słowną wędrówką”, co można rozumieć w dwojaki sposób – jako podróż w czasie, mającą na celu poszukiwanie w historii polszczyzny słów będących synonimami wyrazu *włóczęga*, oraz jako „wędrówkę” wśród słów i znaczeń, umożliwiającą dostrzeżenie zmian semantycznych analizowanych wyrazów i wielości ich wariantów słowotwórczych, a także poszukiwanie śladów ich znaczeń we współczesnym języku polskim.

Drugą część tomu otwiera tekst Bernadetty Ciesek poświęcony analizie semantycznego obrazu POLSKI, POLAKA i POLSKOŚCI w dyskursie prawniczym, zrekonstruowanego na podstawie wystąpień telewizyjnych, artykułów prasowych i wywiadów udzielanych różnym mediom przez polityków, publicystów i dziennikarzy o poglądach prawniczych oraz rozgłośnię Radio Maryja. Jak podała Autorka, celem podjętych przez nią badań jest „odtworzenie nie skonwencjonalizowanego semantycznego obrazu słowa, lecz tekstowych, a właściwie dyskursywnych aktualizacji pewnych składników znaczeniowych” przy wykorzystaniu koncepcji wypracowanych na gruncie gramatyki kognitywnej oraz teorii etnolingwistycznych. Tekst Beaty Dudy stanowi próbę odtworzenia profilów współczesnego humanisty w dyskursie prasowym i społecznym na podstawie analizy fragmentów artykułów opublikowanych w latach 2009–2012 w internetowym wydaniu „Gazety Wyborczej” oraz odnoszących się do nich komentarzy internautów. Autorka sięga po narzędzia wypracowane na gruncie lingwistyki kulturowej oraz odwołuje się do założeń semantyki aksjologicznej.

Trzy kolejne artykuły – autorstwa Ewy Ficek, Magdaleny Ślawnickiej i Beaty Stefaniak-Maślanki – to opracowania poświęcone gatunkom. Tekst Ewy Ficek stanowi nie tylko próbę charakterystyki rady i porady jako dwóch pokrewnych gatunków mowy, lecz także przedstawia różnorodne formy dyskursu poradnikowego w praktyce komunikacyjnej (tj. w komunikacji codziennej, książce, prasie, radiu, telewizji, Internecie). Artykuł Magdaleny Ślawnickiej z kolei poświęcony został zagadnieniu relacji między gatunkami w prasie. Autorka, omawiając relacje wewnątrzgatunkowe, zwróciła uwagę na adaptacje i kontaminacje, natomiast pisząc o relacjach międzygatunkowych, miała na uwadze kolekcje form oraz gatunki paratekstowe. Do gatunków intertekstualnych w prasie zaliczyła: listy do redakcji, polemiki prasowe i sprostowania. Beata Stefaniak-Maślanka przeanalizowała kołysanki użytkowe i poetyckie o tematyce społecznej, zwracając uwagę na problem zależności między komunikacją w różnych

typach kołysanek a ich treścią. Autorka rozpatrywała kołysankę w kategoriach genologicznych i pragmalingwistycznych.

Drugą część tomu wieńczy artykuł Anny Gostomskiej poświęcony rozważaniom na temat rozmowy człowieka z upersonifikowaną Śmiercią. Nadrzędnym celem pracy jest próba ustalenia, czy rozmowa ze Śmiercią to motyw, temat czy topos. Autorka przytoczyła liczne przykłady dzieł literackich świadczące o tym, że rozmowa człowieka ze Śmiercią na przestrzeni wieków realizowana była w obrębie różnych gatunków literackich oraz aktualizowana w ścisłej relacji z założeniami ideowymi poszczególnych epok.

Opublikowane w „Linguarum Silva” teksty są świadectwem wielorakich zainteresowań naukowych młodego pokolenia badaczy w zakresie języka i tekstu. Wierzę, że przeprowadzone przez autorów analizy językowe oraz podjęte rozważania nad tekstami i gatunkami będą inspiracją i zachętą do dyskusji dla licznego grona Czytelników z kręgu szeroko rozumianej humanistyki oraz dla wszystkich osób zainteresowanych zaproponowaną tematyką artykułów.

Serdeczne słowa podziękowania kieruję do Recenzentów wydawniczych: prof. dr. hab. Marka Cybulskiego, prof. dr. hab. Ewy Malinowskiej, dr. hab. prof. UW Radosława Pawelca oraz prof. dr. hab. Piotra Wierzchoń - za wnikliwą lekturę i ocenę artykułów oraz wszelkie uwagi krytyczne i sugestie, pozwalające Autorom przygotować teksty, które pod względem naukowym, stylistycznym i redaktorskim zyskają akceptację i uznanie Czytelników.

Barbara Mitrenga

Noty o Autorach

KAROLINA LISZYK-KUBINA, dr, adiunkt w Zakładzie Lingwistyki Tekstu i Dyskursu Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. W latach 2009–2012 uczestniczyła w pracach nad *Wielkim słownikiem języka polskiego PAN*. Członek Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (Oddział w Katowicach). Główne zainteresowania naukowe: gramatyka współczesnego języka polskiego, semantyka, leksykografia.
E-mail: karolina.liszyk@wp.pl.

ALEKSANDRA DOMOGAŁA, mgr, absolwentka filologii polskiej Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: gramatyka, semantyka, biolingwistyka.
E-mail: a.domogala@gmail.com.

ANNA PROCHWICZ, mgr, doktorantka w Zakładzie Historii Języka Polskiego Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: semantyka, socjolingwistyka, logopedia.
E-mail: lewandowska.a.m@gmail.com.

BARBARA PUKALSKA, mgr, doktorantka w Zakładzie Leksykologii i Semantyki Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: semantyka, stylistyka, kultura języka.
E-mail: basiahpukalska@wp.pl.

BEATA KISZKA, mgr, doktorantka w Zakładzie Historii Języka Polskiego Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: onomastyka ze szczególnym uwzględnieniem antroponimii i onomastyki literackiej.
E-mail: beatakiszka4@wp.pl.

BERNADETTA CIESEK, mgr, doktorantka w Zakładzie Lingwistyki Tekstu i Dyskursu Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: analiza dyskursu, lingwistyczna analiza tekstu, komunikacja językowa, lingwistyka kulturowa. Obecnie przygotowuje rozprawę doktorską na temat:

Dyskursy tolerancji i dyskryminacji w przestrzeni publicznej współczesnej Polski. Strategie, postawy, wartości.

E-mail: b.ciesek@wp.pl.

BEATA DUDA, mgr, doktorantka w Zakładzie Lingwistyki Tekstu i Dyskursu Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Jej zainteresowania naukowe oscylują m.in. wokół teorii tekstu i dyskursu, semantyki i pragmatyki językoznawczej. Jako członek interdyscyplinarnego zespołu naukowo-badawczego „Warsztaty Analizy Dyskursu” zajmuje się poznawaniem społecznych i kulturowych uwarunkowań języka.

E-mail: beata_duda@oz.pl.

EWA FICEK, dr, adiunkt w Zakładzie Lingwistyki Tekstu i Dyskursu Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: genologia lingwistyczna, teoria tekstu, stylistyka, pragmatyka językowa.

E-mail: ewa.ficek@us.edu.pl.

MAGDALENA ŚLAWSKA, dr, adiunkt w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: zagadnienia genologii lingwistycznej (ze szczególnym uwzględnieniem gatunków dziennikarskich oraz świadomości genologicznej nadawców i odbiorców tekstów prasowych) oraz język mediów (pragmatyka i stylistyka tekstów prasowych, problematyka konwergencji gatunków medialnych).

E-mail: magdalena.slawska@us.edu.pl.

BEATA STEFANIAK-MAŚLANKA, mgr, doktorantka w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: genologia, współczesna poezja polska, korespondencje sztuk. Przygotowuje rozprawę doktorską na temat kołysanki poetyckiej.

E-mail: beata.stefaniak@op.pl.

ANNA GOSTOMSKA, mgr, doktorantka w Katedrze Historii Literatury Staropolskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zainteresowania naukowe: personifikacje Śmierci w literaturze i sztuce, taniec śmierci, idea *vanitas*, *topos ubi sunt?*, kazania pogrzebowe, poezja epicedialna. Obecnie przygotowuje rozprawę doktorską na temat dyskursu upersonifikowanej Śmierci w literaturze i sztuce europejskiej XII-XVII w.

E-mail: gostomska.anna@gmail.com.

TOMASZ NOWAK, dr, adiunkt w Zakładzie Leksykologii i Semantyki Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: gramatyka, semantyka, filozofia języka.

E-mail: tomasz.m.nowak@poczta.fm.

EWEŁINA ŁADZIAK, mgr, doktorantka w Zakładzie Historii Języka Polskiego Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zakres zainteresowań naukowych: semantyka historyczna, leksykografia. Zainteresowania badawcze: zwią-

zane z tematem opracowywanej rozprawy doktorskiej poświęconej poznaniu zmysłowemu.

E-mail: e.ladziak@poczta.fm.

MAGDALENA WOJTYKA, studentka filologii polskiej Uniwersytetu Śląskiego, członkini Studenckiego Koła Naukowego Językoznawców. Zainteresowania naukowe: historia języka polskiego, zagadnienia języka osobniczego pisarzy.

E-mail: magdawojtyka@gmail.com.

MARCIN MACIOŁEK, dr, adiunkt w Katedrze Międzynarodowych Studiów Polskich Uniwersytetu Śląskiego, w latach 2009–2011 pracownik Instytutu Języka Polskiego UŚ, redaktor językowy czasopisma „Postscriptum Polonistyczne”. Zainteresowania naukowe: rozwój zasobu leksykalnego polszczyzny współczesnej i historycznej, wpływ techniki na ewolucję języka, gramatyka historyczna i historia języka polskiego, glottodydaktyka polonistyczna, trudności artykulatoryjne cudzoziemców uczących się języka polskiego jako obcego/drugiego.

E-mail: marcin.maciolek@wp.pl.

BARBARA MITRENGA, dr, adiunkt w Zakładzie Leksykologii i Semantyki Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: historia języka polskiego, leksykologia, semantyka, frazeologia. Od 2011 roku redaktor „Linguarum Silva”.

E-mail: barbara.mitrenga@us.edu.pl.

Redaktor
Barbara Jagoda

Projektant okładki i stron działowych
Paulina Dubiel

Projekt typograficzny
Tomasz Gut

Redaktor techniczny
Małgorzata Pleśniar

Korektor
Sabina Stencel

Łamanie
Marek Zagniński

Copyright © 2013 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISSN 2300-0023

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 120 + 50. Ark. druk. 15,75. Ark. wyd. 17,0.
Papier offset. kl. III, 90 g Cena 26 zł (+ VAT)
Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara